herpy

GECKOR

Pilbara barking gecko

Underwoodisaurus seorsus

Underwoodisaurus seorsus är en smal, nattaktiv marklevande gecko från klippklyftorna i Hamersley Range i Pilbara i Västaustralien, rödbrun med utspridda ljusa knölar och en lång, spetsig svans. Arten beskrevs först 2011, är sällsynt och är bara känd från ett litet område.

Familj: Carphodactylidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**8-10 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**10-15 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Klipplevande och marklevande**
Biotop	**Halvöken och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 40 × 30 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Värmeplats	**28-32 °C**
Temperatur, natt	**15-20 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**58-65 dagar** vid 27-29 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga III**
EU-bilaga	**Bilaga C**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Underwoodisaurus seorsus är en nattaktiv gecko med stort, triangulärt huvud, lång nos och långa, smala ben och tår. Grundfärgen är ljus till mellanbrun med en rödaktig ton och många små, ljusa knölar som bildar oregelbundna tvärband, och över nacken löper ett smalt ljust band. Huvudet är nästan utan teckning, och buken är ljus och omönstrad. Ungarna är mörkare än de vuxna.

Vuxna djur mäter 8-10 cm från nos till kloak, och de största djuren är honor. Den ursprungliga svansen är 78-95 % av kroppslängden, bred vid roten och gradvis avsmalnande mot en fin spets. Den är mörk rödbrun med fem brutna, ljusa band. Svansen kan släppas och växer ut igen, men en ny svans är mer marmorerad och utan de regelbundna banden. Vikten är inte dokumenterad, och livslängden är okänd; 10-15 år är lånat från *Underwoodisaurus milii*.

Arten beskrevs 2011 av Paul Doughty och Paul Oliver. Fram till dess räknades djuren från Pilbara till *U. milii*, men *U. seorsus* är betydligt smalare, har längre nos, ben och tår och en enklare teckning. Artnamnet *seorsus* betyder åtskild och syftar på de mer än 450 km som skiljer den från de närmaste bestånden av *U. milii*.

Utbredning och livsmiljö

Underwoodisaurus seorsus är bara känd från Hamersley Range i Pilbara i Västaustralien: från norr om Tom Price i den västra delen av bergskedjan till West Angelas nära Newman i sydost. Typlokalen är Packsaddle Range, 638 meter över havet. Fynden ligger på 580-860 meters höjd.

De närmaste bestånden av *Underwoodisaurus milii* lever omkring 450 km åt sydost vid Wiluna och 600 km åt sydväst vid Shark Bay. Utbredningen är liten, och arten är bara känd från få djur.

> **Naturlig utbredning:** Australien.

LIVSMILJÖ

Underwoodisaurus seorsus har bara hittats i klippterräng i Hamersley Range, bland annat i klyftor och raviner och under klipphällar. Växttäcket är lågt och glest: små eukalyptusträd, låga akaciabuskar och spinifex-gräståt. Klimatet i Pilbara är varmt och torrt med regn på sommaren. De djupa klippklyftorna i bergen är svalare och fuktigare än slätterna omkring, och arten lever troligen just där som en isolerad rest av ett en gång mer utbrett bestånd. De långa benen gör den troligen till en bra klättrare på klipporna.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Underwoodisaurus seorsus*. Siffrorna här är lånade från den bättre kända släktingen *Underwoodisaurus milii*, som har samma storlek och också ofta lever mellan stenar.

Ett vuxet djur ska ha ett lågt terrarium på minst 60 × 40 × 30 cm (längd × bredd × höjd). Bottenytan betyder mer än höjden, men platta stenar i flera lager ger utrymme att klättra. Håll djuren enskilt; ska en hane och en hona gå ihop ska terrariet vara större, och varje djur ska ha sitt eget gömställe.

Botten är en blandning av fin sand och lite lera eller jord i ett lager på 3-5 cm, så att gömslen och hål håller formen. Ge minst två gömslen med en öppning, ett i varje ände, och ett fuktgömställe med lätt fuktig sand eller mossa. Platta stenar, korkbark och lerskärvor ger ett klippartat uttryck. Stenar ska stå direkt på terrariets botten, så att de inte välter när djuret gräver. Locket ska sluta tätt, och ventilationen ska vara god.

TEMPERATUR

Håll bakgrunden på 22-26 °C om dagen och en varm plats i ena änden på 28-32 °C. På natten kan temperaturen sjunka till 15-20 °C.

Värm underifrån med en värmematta under ena änden, styrd av en termostat, och mät med en digital termometer vid botten. Lampor ovanifrån behövs inte. En svalare period på vintern med kortare dagar är troligen till nytta, men är inte dokumenterad för arten.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Håll terrariet torrt med en luftfuktighet på 30-50 %. Spraya en eller två gånger i veckan och låt ytorna torka igen. Det ska alltid finnas ett fuktigt gömställe med lätt fuktig sand eller mossa, så att ömsningen går lätt. En låg skål med friskt vatten kan stå framme, men många geckor dricker hellre droppar från väggar och gömslen.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och behöver inte starkt ljus. UVB är valfritt; ett svagt UVB-ljus, motsvarande Ferguson-zon 1, över en del av terrariet kan användas när det finns gott om gömslen, så att djuret alltid kan gömma sig från ljuset. Håll 12 timmars ljus och 12 timmars mörker.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Arten lever uteslutande av insekter och andra små leddjur. Ge syrsor, små kackerlackor och soldatflugelarver som basfoder och då och då mjölmaskar eller vaxmalslarver. Bytet får inte vara bredare än avståndet mellan djurets ögon, och insekterna ska ha fått näringsrik föda det sista dygnet.

Ungar får små insekter varje dag eller varannan dag, och vuxna får fyra-fem insekter tre-fem gånger i veckan. Pudra insekterna lätt med kalk med D3-vitamin och ge ett multivitamin en gång i veckan. En fyllig svans visar att djuret får tillräckligt; är svansen tunn ska det få mer, och är den mycket bred ska det minskas.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Beteendet är inte beskrivet för *Underwoodisaurus seorsus*. Behandla djuret som ett djur att titta på snarare än att ha på handen. Håll hanteringen kort och nära över botten, och ta inte upp det på dagen, när det sover.

Svansen kan släppas, så ta aldrig tag i den. *Underwoodisaurus milii* reser sig, spärrar upp munnen och ger ifrån sig ljud när den känner sig hotad; om *U. seorsus* gör detsamma är inte dokumenterat.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade. Hanarna har en tydlig buckla vid svansroten och 11-13 förstorade sporrar på varje sida av svansroten, medan honorna har 4-6. Inget av könen har porer framför kloaken. Vänta med att sätta en hona i avel tills hon är fullvuxen och i god hull.

PARNING

Avel sätts sannolikt igång av en svalare vinter med kortare dagar följd av varmare och längre dagar, som hos *U. milii*. Sätt honan tillsammans med hanen i ett rymligt terrarium med många gömslen, och skilj dem åt om det blir oro.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Arten är äggläggande. Honan lägger sannolikt 1-2 ägg åt gången och flera äggkullar under säsongen, som *U. milii*. Ställ in en äggläggningslåda med fuktig sand eller sphagnum, t.ex. en plastlåda med hål i locket, och ge honan gott om kalk och insekter.

INKUBATION

Flytta äggen försiktigt till en liten låda med fuktig vermikulit eller perlit utan att vända dem, och inkubera vid 27-29 °C. Äggen kläcks efter omkring 58-65 dagar, som hos *U. milii*. Om temperaturen bestämmer könet är inte undersökt.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Håll varje unge för sig i en liten låda med fin sand, ett litet gömställe och ett lätt fuktigt hörn vid samma temperatur som de vuxna. Erbjud små insekter varje dag, pudrade med kalk, och väg ungarna regelbundet.

Hälsa och vanliga misstag

Inga sjukdomar är beskrivna hos själva arten. De typiska problemen hos nattaktiva marklevande geckor från torra trakter är:

- För mycket fukt, som ger svamp och hudproblem. Håll terrariet torrt med ett fuktigt gömställe.
- Hudrester på tår och svansspets, om det fuktiga gömstället saknas.
- För lite kalk, särskilt hos unga djur och äggläggande honor. Pudra insekterna.
- Stress från starkt ljus eller för mycket hantering, som kan ge bristande aptit.

Ett friskt djur har klara ögon, en fyllig svans och är aktivt på natten. Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret går ned i vikt, inte äter på flera veckor eller verkar slappt.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.